

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 1 och 2 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik samt 2 § i lagen om Huvudstadsregionens samarbetsdelegation

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 oktober 2007 en proposition med förslag till lagar om ändring av 1 och 2 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik samt 2 § i lagen om Huvudstadsregionens samarbetsdelegation (RP 98/2007 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Pekka Kouhia, kommunikationsministeriet
- lagstiftningsråd Erik Strömberg, finansministeriet

- specialmedarbetare Veli-Pekka Hautamäki, justitieministeriet
- personalchef Petri Lumijärvi, Järnvägsverket
- chef för förvaltningsenheten Terhi Wainio-Biese, Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD
- vice verkställande direktör Veikko Vaikkinen, VR-Koncernen
- arbetsmarknadsjurist Antti Hakala, Kommunala arbetsmarknadsverket
- planeringsdirektör Jari Sokka, Kommunernas pensionsförsäkring
- samordnare för samhällsrelationer Päivi Järvinen, Löntagarorganisationen Pardia rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Järnvägsarbetarnas Förbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik och lagen om Huvudstadsregionens samarbetsdelegation ändras.

Det föreslås att de tjänstemän som har hand om uppbörden av kontrollavgifter i tågtrafiken flyttas över från Järnvägsverket till Huvudstadsregionens samarbetsdelegation. Ändringen effektiviserar biljettkontrollen.

Uppbörden av kontrollavgifter i kollektivtrafiken hör inte till Järnvägsverkets kärnverksam-

het. Inga statliga ämbetsverk och inrättningar sköter heller i övrigt biljettkontroll.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008 och avses bli behandlad i samband med den. Syftet med propositionen är att genomföra regeringens åtgärdsprogram för produktivitet.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslagen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Detaljmotivering**1. Lag om ändring av 1 och 2 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik**

Rubriken. Av lagtekniska skäl föreslår utskottet att lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik ändras i större omfattning än i propositionen. Därför föreslår utskottet att hänvisningen till 1 och 2 § stryks i lagrubriken.

Ingressen. Utöver de paragrafer som nämns i ingressen föreslår utskottet att 6 § 1, 2 och 4 mom., 6 a §, 7 §, 13 § 1 och 3 mom. samt 13 a § 1 mom. i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik ändras, sådana de lyder i lag 448/2006. Utskottet har omformulerat ingressen på motsvarande sätt.

6, 6 a, 7, 13 och 13 a §. I och med lagändringen kommer lagen inte längre att tillämpas på Järnvägsverket och därför är ordet myndighet onödigt och möjligen också vilseledande. Därför fö-

reslår utskottet att ordet myndighet stryks. På grund av detta föreslår utskottet också några små språkliga justeringar i paragraferna. Utskottet har omformulerat paragraferna på motsvarande sätt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen. I den föreslagna övergångsbestämmelsen står det att de tjänstemän som är anställda hos Järnvägsverket och som sköter uppgifter i anslutning till uppbörden av kontrollavgifter i tågtrafik blir, när denna lag träder i kraft, tjänsteinnehavare vid Huvudstadsregionens samarbetsdelegation i uppgifter som motsvarar de tidigare, om de inte har motsatt sig övergången senast två månader före det. För att det ska bli en tillräckligt lång betänketid mellan stadfästelsen och den nämnda tidsfristens slut föreslår utskottet att tidsfristen förkortas från två månader till en månad.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag**1.****Lag****om ändring av (utesl.) lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 11 maj 1979 om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979) 1 § 1 mom., 2 §, 6 § 1, 2 och 4 mom., 6 a §, 7 §, 13 § 1 och 3 mom. samt 13 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 448/2006, som följer:

1 och 2 §
(Som i RP)

6 § (Ny)

Biljettkontrollörer

Biljettkontrollörer godkänns för sin uppgift av den polisinrättning till vars verksamhetsområde den kommun som fått rätt att uppbära kontrollavgift hör eller inom vars verksamhetsområde ett i 1 § 1 mom. nämnt annat offentligt samfund har sin hemort (*utesl.*).

Som kontrollör godkänns en person i tjänsteförhållande vid ett offentligt samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift, om han eller hon

- 1) fyllt 18 år,
- 2) på ett godkänt sätt genomgått utbildning som närmare bestäms genom förordning av Kommunikationsministeriet och som omfattar åtminstone introduktion i respektive kollektivtrafik och dess betalningssystem, bestämmelserna och föreskrifterna om kontrollavgift i kollektivtrafik samt kontrollörens uppgifter och de rättigheter och skyldigheter som behövs för att fullgöra dem och det till uppgifterna knutna ansvaret, samt
- 3) är känd som redbar och tillförlitlig och till sina personliga egenskaper är lämplig för uppgiften.

— — — — —
Kontrollören står i sin uppgift under polisens tillsyn. Om en kontrollör handlar i strid med sina skyldigheter eller annars visar sig vara olämplig för sin uppgift, kan polisen återkalla godkännandet som kontrollör eller, om ett återkallande med hänsyn till omständigheterna är oskäligt, ge kontrollören en varning. Godkännandet skall återkallas, om kontrollören eller arbetsgivaren anholder om det, kontrollörens tjänsteförhållande upphör eller om det offentliga samfundets (*utesl.*) rätt att uppbära kontrollavgift återkallas. Om godkännandet återkallas, skall kontrollören överlämna sitt kontrollpass till polisen.
— — — — —

6 a § (Ny)

Ordningsvakter som bistår vid kontrollen

Vid kontrollen av biljetter kan på uppdrag av ett offentligt samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift bistånd ges av ordningsvakter, som i enlighet med ordningslagen (612/2003) utsetts att på en trafikstation eller i ett kollektivt trafikmedel upprätthålla ordning och säkerhet. Ordningsvakten skall på godkänt sätt i tillämpliga delar ha genomgått utbildning enligt 6 § 2 mom. 2 punkten.

Det offentliga samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift och ordningsvaktens arbetsgivare skall avtala om hur de ordningsvakter som bistår vid kontrollen av biljetter skall utföra sina uppgifter.

Det offentliga samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift skall föra en förteckning över de ordningsvakter som samfundet (*utesl.*) gett i uppdrag att bistå vid kontrollen av biljetter. Vad som föreskrivs i 6 § 3 mom. om kontrollpass tillämpas också på ordningsvakter som bistår vid kontrollen.

Det offentliga samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift skall återkalla uppdraget för en ordningsvakt som bistår vid kontrollen, om han eller hon handlar i strid med sina skyldigheter eller annars visar sig vara olämplig för uppgiften eller om uppdragsgivarens rätt att uppbära kontrollavgift återkallas. Om uppdraget återkallas skall ordningsvakten överlämna sitt kontrollpass till polisen.

7 § (Ny)

Återkallande av rätten att uppbära kontrollavgift

Kommunikationsministeriet skall återkalla ett offentligt samfunds (*utesl.*) rätt att uppbära kontrollavgift, om

- 1) samfundet (*utesl.*) anholder om det, eller
- 2) kontrollverksamheten har upphört.

Kommunikationsministeriet kan återkalla rätten att uppbära kontrollavgift, om

1) samfundet (*utesl.*) handlat väsentligt i strid med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) samfundet (*utesl.*) väsentligt brutit mot centrala villkor som fogats till beslutet att bevilja rätten, eller

3) det har framkommit andra väsentliga missförhållanden i kontrollverksamheten och samfundet (*utesl.*) inte omedelbart efter att ha fått kännedom om missförhållandena har vidtagit åtgärder för att avhjälpa dem.

Kommunikationsministeriet kan i de fall som avses i 2 mom. i stället för att återkalla rätten att uppbära kontrollavgift ge det offentliga samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift en anmärkning, om ett återkallande av rätten att uppbära kontrollavgift med beaktande av kontrollavgiftssystemets syfte och mål är oskäligt eller om missförhållandet redan har avhjälpits.

13 § (Ny)

Sökande av ändring i beslut om kontrollavgift

En passagerare som har påförts kontrollavgift får inom 14 dagar från påförandet yrka rättelse av kontrollörens beslut hos det organ eller den tjänsteman som ett sådant offentligt samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift förordnat för denna uppgift. I kontrollörens beslut att påföra kontrollavgift får ändring inte sökas genom besvär.

Besvären riktas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den kommun som fått rätt att

uppbära kontrollavgift finns eller där ett i 1 § 1 mom. nämnt annat offentligt samfund har sin hemort (*utesl.*). Om förvaltningsdomstolen med anledning av besvären undanröjer kontrollavgiften, skall en kopia av beslutet sändas till respektive offentliga samfund (*utesl.*) för återbetalning av kontrollavgiften.

13 a § (Ny)

Sökande av ändring i annat beslut

Rättelse i beslut som avses i denna lag och som fattats av polisen eller av ett sådant offentligt samfund (*utesl.*) som beviljats rätt att uppbära kontrollavgift får yrkas inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Rättelse i beslut som avses i 6 § 2 och 4 mom. yrkas skriftligt hos polisen. Rättelse i ett offentligt samfunds (*utesl.*) beslut som avses i 6 a § 4 mom. yrkas skriftligt hos det organ eller den tjänsteman som det offentliga samfundet (*utesl.*) har förordnat för denna uppgift.

(1 mom. som i RP)

De tjänstemän som är anställda hos Järnvägsverket och sköter uppgifter i anslutning till uppbörden av kontrollavgifter i tågtrafik blir, när denna lag träder i kraft, tjänsteinnehavare vid Huvudstadsregionens samarbetsdelegation i uppgifter som motsvarar de tidigare, om de inte har motsatt sig övergången senast *en månad* före det. Deras tjänster vid Järnvägsverket dras in när denna lag träder i kraft. Vid indragningen av tjänsterna upphör de tjänsteförhållanden som baserat sig på dem utan uppsägning.

(3 och 4 mom. som i RP)

Helsingfors den 8 november 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Saara Karhu /sd
medl. Mikko Alatalo /cent
Marko Asell /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Leena Harkimo /saml
Mats Nylund /sv
Reijo Paajanen /saml

Markku Pakkanen /cent
Lyly Rajala /saml
Tero Rönni /sd
Pertti Salovaara /cent
Janne Seurujärvi /cent
Johanna Sumuvuori /gröna
Ilkka Viljanen /saml
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.